

Gülsün Karamustafa Hollow and Broken: A State of the World 23.01-06.04.25

NL

La Loge

Kluisstraat 86 - rue de l'Ermitage
B-1050 Brussels

Gülsün Karamustafa is een belangrijke kunstenares die de voorbije vijftig jaar een sleutelrol heeft gespeeld in de verandering van de kunst in Turkije. Ze was een van de eersten die een politieke poëtica ontwikkelde en haar eigen vrijheid opeiste in de wereld van de hedendaagse kunst, door haar eigen blik en beeldtaal te werpen op de realiteiten van haar land. Haar praktijk is gebaseerd op een breed scala van media, een combinatie van figuratieve schilderkunst, video, fotografie, installatie en performance, waarin ze persoonlijke en politieke verhalen verweeft die vragen stellen bij de modernisering van haar land, oorsprong, herinnering, migratie en identiteit. Met de sociale onrechtvaardigheden als uitgangspunt geeft ze plaats aan kwesties als gender en de situatie van vrouwen, afkomstig uit een zowel patriarchale als postkoloniale context. Het feit dat ruimten die vrouwelijkheid en politieke subjectiviteit vertegenwoordigen constant met elkaar interageren in haar werk opende nieuwe perspectieven en mogelijkheden tot verandering, die konden ontsnappen aan de dominante verhalen gebaseerd op het idee van vooruitgang of verval.

Hollow and Broken: A State of the World bij La Loge volgt op de presentatie van Karamustafa voor het paviljoen van Turkije op de internationale kunsttentoonstelling La Biennale di Venezia 2024. De aangepaste installatie voor de tempel bestaat uit een selectie sculpturen die ze maakte met gevonden materialen, geluiden en een video. De kunstenares geeft er een observatie van de toestand van de wereld waar de geopolitieke, ecologische en sociale omwentelingen getuigen van instabiliteit en een gevoel van ontredde-ning.

De verhalen van de steden uit de oudheid beginnen bij de zuilen. In de zaal van La Loge hebben deze opvallende architectonische elementen meer dan een functionele rol, ze staan voor een bouwtraditie, een visuele cultuur en een symbolische taal. In de installatie zijn de zuilen die bekroond worden door een Korintisch kapiteel in feite holle mallen die de kunstenares bij een Chinese leverancier kocht. Net zoals op de ruïnes van een archeologische site kunnen deze machtsementen niet meer alleen rechtop staan, ze worden hier ondersteund of beschermd door metaalstructuren. De lege zuilen verwijzen naar de leegheid van de programma's voor de ontwikkeling van beschavingen, ze zijn een respons op een gevoel van onvolledigheid en mislukking van de geschiedenis. De kunststof en het seriële aspect van hun industriële productie getuigen van de verandering van het object tot een consumptie-element en van de kritische positie van de kunstenares tegenover de circuits van de mondialisering.

Tussen wolken van prikkeldraad door zien we imposante lampen van Murano-glas, gemaakt op het Italiaanse eiland tegenover Venetië, die opvallen door het conglomeraat van materialen waardoor ze worden omringd. Ze zijn een illustratie van de exploitatiewijzen en de noodzakelijke – afnemende – hulpbronnen om het glas te produceren. De drie luchters zijn voor de kunstenares een verwijzing naar de drie monotheïstische godsdiensten (islam, jodendom en christendom). Het is een thema dat Karamustafa al behandelde in een van haar vroegere werken in de vorm van een lange fries waarop pagina's van manuscripten elkaar overlappen via een spel van transparantie (*Trellis of my mind*, 1998). Ontworpen voor de oude Wapenzaal van Venetië, waar ze tijdens de Biënnale werden gepresenteerd, en hun herinneren de luchters aan de pracht en praal en het militaire machtsvertoon in de middeleeuwse havenstad.

Ze bevinden zich tussen schoonheid en gevaar, tussen breekbaarheid en vernieling in, en die contrasten weerspiegelen ook een vorm van hybridisatie. Zoals vaak in het werk van Karamustafa is deze stijl geïnspireerd op objecten uit de populaire cultuur die soms grenzen aan kitsch en is het tevens een verwijzing naar de mix in de Turkse samenleving die 'zich uitstrekt over verschillende continenten' en naar een stad zoals Istanbul die werd opgebouwd door golven van veranderingen en een amalgaam van tradities

Op het podium presenteert Karamustafa een video die is gemaakt met films van betogingen en internationale conflicten uit verschillende tijdperken en geografische contexten, en die ze uit de videoarchieven van de portaal-site CriticalPast.com haalde. Door de afwezigheid van geluid en van een duidelijk verhaal, versterkt door de ambiguïteit van de bronnen, kunnen we geen vat krijgen op de feitelijke gebeurtenissen. De montage biedt geen hiërarchische

opbouw van beelden maar legt meer de nadruk op de menselijke impact en laat de toeschouwers alleen achter, ten prooi aan de menselijke conditie van de vluchtende of uitgehongerde figuren die ze waarnemen. Via deze met elkaar botsende beelden van ellende werkt Karamustafa als een archeoloog van politieke crisissen.

Het geluidswerk dat ze samen met kunstenaar Furkan Keçeli bedacht en ontwierp versterkt het gevoel van een opgeschorte tijd, naar het voorbeeld van andere elementen van de installatie die door veranderingen worden doorkruist. Keçeli en Karamustafa gingen op zoek naar de verschillende parameters om de aanwezigheid van korte microbewegingen in de tijd voelbaar te maken. Het geluid, dat niet de geluidsband van de video is maar op de volledige installatie betrekking heeft, tekent een abstracte zone af – zoals een turbulentie – die in verbinding staat met de rest. De stukken gebroken glas, scherven die zowel symbolen zijn van een dreigend verlies als van een teken van leven, verwijzen naar de beweging die wordt gesuggereerd door de geluiden in loops, onderbroken door effecten van harmonische dissonantie. De ruimtelijke schikking van de elementen (bedacht vanuit een vogelperspectief, zoals een chronologische fries) ondersteunt het verloop van de cyclus. Op conceptueel vlak benadrukt de klank de luchters, die het om verschillende redenen 'moeilijk hebben' om met elkaar te harmoniseren. Daarom werden de geluiden van gebroken glas en water geïsoleerd aan het begin en het einde van de cyclus, wat ze dichterbij de oppervlakte plaatst.

De tentoonstelling wordt georganiseerd in partnership met Nomadisch Kunstencentrum Moussem als onderdeel van het festival Moussem Cities: Istanbul, en in samenwerking met BüroSarigedik.

Gülsün Karamustafa is een Turkse beeldende kunstenares en filmmaakster. Ze werd in 1946 in Ankara geboren en woont en werkt in Istanbul en Berlijn. Ze volgde haar opleiding aan de State Academy of Fine Arts in Istanbul. Karamustafa nam deel aan verschillende internationale biënnales, zoals Istanbul (TR); São Paulo (BR); Gwangju (KR); Kiev (UA); Singapore (SG); Havana (CU); Thessaloniki (GR); Sevilla (ES). Ze presenteerde solotentoonstellingen in grote instellingen en galeries wereldwijd, onder andere in Salt Beyoğlu en Salt Galata, Istanbul (TR) ; Hamburger Bahnhof – Museum für Gegenwart, Berlijn (DE); Van Abbemuseum, Eindhoven (NL); IVAM Institut Valencià d'Art Modern, Valencia (ES) ; EMST Nationaal Museum voor Moderne Kunst, Athene (GR) ; Kunstmuseum Bonn, Bonn (DE) ; Lunds Konsthall, Lunds (SE) ; Salzburger Kunstverein, Salzburg (AT) ; Kunsthalle Fridericianum, Kassel (DE); Museum Villa Stuck, München (DE), Centrale en ARGOS (met Koen Theys, Europalia) (BE).

Haar werk maakt deel uit van de vaste collecties van het Centre Pompidou, Parijs (FR); Tate Modern, Londen (GB) ; Solomon R. Guggenheim Museum, New York (Verenigde Staten); Museum of Contemporary Art, Chicago (Verenigde Staten); Musée d'Art Moderne, Parijs (FR) ; Van Abbemuseum, Eindhoven (NL); Hamburger Bahnhof – Museum für Gegenwart, Berlijn (DE); Ludwig Museum, Keulen (DE); MUMOK, Wenen (AT) ; Wien Museum, Wenen (AT); Museum voor moderne kunst, Warschau (PL) ; EMST Nationaal Museum voor Moderne Kunst, Athene (GR) ; Museum voor moderne kunst van Istanbul en Arter, Istanbul (TR).

In 2021 ontving ze de Roswitha Haftmann Prijs en in 2014 de Prins Claus Prijs.

WERKEN

Tempel

Hollow and Broken, 2024

Installatie, variabele materialen en grootte

Details

Zuilengroepen I, II, III

Met glasvezel versterkt polyester, staal

Variabele grootte

Zuilengroep IV

Met glasvezel versterkt polyester, Murano-glas, staal

150 x 265 x 265 cm

Kroonluchter I, II, III

Kroonluchter van Murano-glas, prikkeldraad

100 x 100 x 100 cm

Digitale video, 14'13"

Audio, 11'3"

Alle werken Courtesy of the artist en BüroSarigedik, Istanbul, Turkije

PUBLIEK PROGRAMMA

Online filmprogramma

Tot 06.04.25

Tijdens de duur van de tentoonstelling is er een reeks kortfilms en videowerken van Karamustafa beschikbaar op het digitale platform van La Loge. Die werken bestrijken verschillende data, stijlen en perspectieven en laten de reikwijdte van het oeuvre van de kunstenares zien. Ze worden in een doorlopende loop vertoond en de kijkers worden uitgenodigd om de volledige selectie te bekijken of vrij te komen en te gaan zoals ze dat zelf willen.

In volgorde van verschijning:

Stairway, 2001

Eenkanaals video, 5'17"

Men Crying, 2001, (gastregisseur Atif Yilmaz)

Drievoudige videoprojectie, (*Men Crying I*, 1'50" ; *Men Crying II*, 2'27" ; *Men Crying III* 2'50")

The City and the Secret Panther Fashion, 2007

Eenkanaals video, 13'34"

Anti-Hamam Confessions, 2010

Eenkanaals video, 7'56"

Memory of a Square, 2005

Dubbele videoprojectie, 17'47"

Insomniambule, 2011

Videofilm, 10'57"

Making of the Wall, 2003

Eenkanaals videofilm, 14'13"

Personal Time Quartet, 1999

Viervoudige videoprojectie, 2'50"

Praktische informatie

Gratis toegankelijk op de website van La Loge
www.la-loge.be

Lab Loge - Programma voor kinderen

Bezoek de tentoonstelling met uw kinderen! Aan het onthaal is er een activiteitenkit beschikbaar om de tentoonstelling te ontdekken.

Praktische informatie

Voor kinderen van 6 tot 12 jaar (Gratis, in het Nederlands, Frans en Engels)

Through the eyes, met Koen Theys

06.02.25, 18:30

Kunstenaar Koen Theys geeft ons een rondleiding, vertrekkend vanuit een persoonlijke blik op de tentoonstelling en op basis van zijn samenwerking met Karamustafa in 2016.

Biografie

Koen Theys is een van de eerste kunstenaars in België die aan het begin van de jaren 1980 artistiek gebruikmaakte van het medium video. De voorbije tien jaar had hij solotentoonstellingen in Galerie Keteleer, Antwerpen (B); Keramiekmuseum, Leeuwarden (NL); Drents Museum, Assen (NL); Bozar, Brussel (B); Onze-Lieve-Vrouwekathedraal, Antwerpen (B); Centrale for Contemporary Art, Brussel (B) / ARGOS, Brussel (B) (met Gülsün Karamustafa). Recent nam hij deel aan groepstentoonstellingen in LLS Paleis, Antwerpen (B), Belgian Gallery, Namen (B), De Rossaert, Antwerpen (B), Galleria Mucciaccia, Rome (I) / Galerie Keteleer, Antwerpen (B) / Het Zwarte Huis, Knokke (B), Lichtekooi, Antwerpen (B) / Artspace Auto-Vitesse, Eindhoven (NL) / Nosbaum Reding Gallery, Brussel (B) / Wereldmuseum, Leiden (NL).

Praktische informatie

06.02.25, 18:30

Duur: circa 45 minuten

Taal: Engels

Deelname is gratis; het is aan te raden om te reserveren via info@la-loge.be

Concert: Furkan Keçeli and Mehmet Korkmaz

Moussem Cities: Istanbul Festival

26.02.25, 19:00

Tijdens hun liveperformance zullen Furkan Keçeli en Mehmet Korkmaz verbindingpunten creëren tussen diverse studiotools en computers. Modellen voor de interactie tussen mens en computer zullen centraal staan in hun muziekcompositie en die gecomponeerde systemen worden dan op het podium gebracht. Dataverwerking is steeds sterker aanwezig in de kunst, maar er bestaan nog verschillende benaderingen en compositietechnieken in de hedendaagse en populaire muziek. Hier gaat de performance ervan uit dat we in staat zijn om de interactie tussen mens en computer te lezen als een traditionele muziekpartituur. De performance fungeert ook als een middel om de veranderingen die ontstaan door de interpretatie van de uitvoerder en de verbeelding van de componist te behouden.

Het concert wordt georganiseerd als onderdeel van het festival Moussem Cities: Instabul. Een maand lang biedt het multidisciplinaire festival Moussem Cities een gevarieerd programma van tentoonstellingen, participatieve projecten, performancekunst, literatuur, filmvertoningen, concerten en gesprekken.

Biografieën

Furkan Keçeli studeerde muziek aan de Bilgi University in Istanbul en voltooide zijn master in compositie cum laude aan het Koninklijk Conservatorium van Gent in België. Zijn werken werden uitgevoerd door verschillende ensembles in Turkije en Europa, zoals SPECTRA, Ensemble Musikfabrik, Camerata RCO, Oerknal, ADAM Quartet en Awkas. Hij nam deel aan een Belgische tournee in het kader van het project Pasklaar en was assistent-componist in de opera *Woman at Point Zero* van Bushra El-Turk. Zijn artikelen werden gepubliceerd door Manifold, Arter, Istanbul Foundation for Culture and Arts en Mousse Publishing. Hij maakte het geluidsontwerp voor Gülsün Karamustafa's *Hollow and Broken: A State of the World*, dat werd tentoongesteld in het Turkse paviljoen op de 60ste Biënnale van Venetië, en hij werkte mee aan het begeleidende boek. Hij maakt sinds 2021 deel uit van het redactieteam van *Manifold* en hij zet zijn doctoraatsstudies in de compositie voort aan het Istanbul Technical University Centre for Advanced Studies in Music (ITU MIAM). **Mehmet Korkmaz** werd in 1993 in Istanbul geboren. Hij studeerde Sonic Arts aan de Istanbul Technical University Centre for Advanced Studies in Music. Momenteel werkt hij aan een PhD in Sonic Arts en hij was actief als producer, performer en componist voor projecten zoals *Balkonda Deniz* van Pesüs, *Kime Kime Bu?* van Deli Bakkal, *Dünyada Saat Kaç?* van Şevket Akıncı, en Meskûn Mahal.

Praktische informatie

Deuren open om 18:30 uur

Duur: 45 minuten

Reservatie via de website van het festival

Tarieven: steuntarief: 8 euro / reductietarief: 5 euro

Bezoek de website van Moussem voor reservaties en meer informatie

<https://istanbul.moussem.be/>

Nocturnes

13.03.25, 18:00-22:00

La Loge neemt deel aan de 25ste editie van de Nocturnes van Brussels Museums en blijft tot 22.00 uur open. Ter gelegenheid hiervan bieden we een rondleiding in gebarentaal aan (LSFB – Frans-Belgische gebarentaal) en staat het team ter beschikking voor spontane rondleidingen in het NL, FR en ENG.

Praktische informatie

Vrije toegang

Rondleiding LSFB:19:00

Meer informatie over het programma van de Nocturnes vindt u op de website van Brussels Museums.

Rondleidingen over de geschiedenis en het gebouw van La Loge

BANAD Festival

22-23.03.25, 10:00-18:00

La Loge neemt deel aan het programma van het BANAD Festival met rondleidingen over de geschiedenis en de architectuur van het gebouw. BANAD Festival nodigt u uit om bijzondere locaties te ontdekken die de architectuur uit de art nouveau en art deco van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de schijnwerper zetten.

Praktische informatie

Rondleidingen in drie talen (NL, FR en ENG) van 10.00 tot 18.00 uur

Na reservatie bij www.banad.brussels

Lezing door Marlene Schäfers

26.03.25, 18:30

In antwoord op het werk van Karamustafa, die aan figuren die het zwijgen zijn opgelegd een stem geeft om te ontsnappen aan de verdrukkende verhalen van de geschiedenis, biedt de presentatie van Marlene Schäfers – een kruising van antropologie, kunst en politiek – een toegang tot de verhalen en strategieën van minderheden, zoals die van de Koerdische vrouwen in Turkije.

Biografie

Marlene Schäfers is universitair docente in de afdeling Culturele Antropologie aan de Universiteit Utrecht in Nederland. In haar onderzoek focust ze op de impact van staatsgeweld op het intieme en gendergerelateerde leven, de politiek van stem en herinnering en de verbeelding van het leven en wat daarna komt. Ze specialiseert zich in de antropologie van de Koerdische gebieden en het moderne Turkije. Haar eerste monografie, *Voices that Matter: Kurdish Women at the Limits of Representation in Contemporary Turkey*, werd uitgebracht bij The University of Chicago Press in 2023 en won in 2024 de boekenprijs van de Ottoman and Turkish Studies Association (OTSA). Het boek onderzoekt de strijd van de Koerdische vrouwen en hun stem in het hedendaagse Turkije en brengt een scherpzinnige analyse van de manieren waarop het liberale beleid minderheden ertoe aanzet om hun stem te verheffen en wat de gevolgen daarvan zijn. Ze publiceerde ook in het Koerdisch en het Turks een biografie van een Koerdische zanger, Dengbêj Gazîn, met als titel *Ez Gazîn Im: Jineke Dengbêj* (samen geschreven met Ergun Sibel Yücel, Aram Publishers, 2021). Sinds 2022 is ze hoofdredacteur van de *Kurdish Studies Journal*. Samen met het Orient-Institut Istanbul is ze momenteel betrokken bij een project om een archief van cassettetapes met de stemmen van Koerdische zangeressen te digitaliseren en vrij toegankelijk te maken.

Praktische informatie

26.03.25, 18:30

Deuren open om 18.00 uur

Taal: Engels; Duur: 1 uur

Deelname is gratis na reservatie bij info@la-loge.be

Bedankingen

Hollow and Broken: A State of the World was niet mogelijk geweest zonder de nauwe samenwerking met kunstenares Gülsün Karamustafa en haar atelier (Ceylan Toraman).

Deze tentoonstelling kon tot stand komen dankzij het deskundige en toegewijde werk van Léonor Gomez, Nikolaj Jessen, Arthur Jules en Maxime Mouroux.

La Loge bedankt Phillip Van den Bossche en het volledige team van Moussem, in het bijzonder Aicha Mouhamou, Anne-Lore Thijssen, evenals Esra Sarigedik en Ezgi Arıduru van galerie BüroSarigedik.

Nomadisch Kunstencentrum Moussem bedankt alle partners van het festival *Moussem Cities: Istanbul*: BOZAR, Kaaaitheater, La Loge, Globe Aroma, Track, 0090, Ohkaai, Rebelle, en La Fournà, met de steun van de Nationale Loterij, Schaarbeek Cultuur, de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC).

Ook dank aan alle actoren van het publieke programma, Koen Theys, Furkan Keçeli, Mehmet Korkmaz, Marlene Schäfers, Anne Clossen en de vereniging Arts et Culture, evenals La Table d'Aline voor de gezellige momenten.

De vernissage en de publieke evenementen worden ondersteund door Vedett.

Het team van La Loge

Onthaal

Alice Beiglig, Inès Guffroy, Manon Laverdure, Martina Lattuca, Thibaud Leplat, Marion Lissarague, Alice Nataf

Kantoor

Antoinette Jattiot (Curatrice et communicatieverantwoordelijke)
Yasemine Köker (Stagiaire)
Wim Waelput (Directeur en curator)

Externe medewerkers

Antoine Begon & Boy Vereecken (grafische vormgeving en visuele identiteit)
BLURBS, Martine Wezenbeek (vertaling en herlezing)
Ludo Engels (audiovisuele techniek)
Léonor Gomez & Arthur Jules (productie)
Lisa Man (coördinatie Lab Loge)
Armand Morin – Showing the Show (videodocumentatie)
Lola Pertsowsky (fotografie)

Openingstijden

Donderdag tot zondag
13:00 – 18:00

Vrije toegang.

Bezoek onze website voor meer informatie over ons programma en onze evenementen
www.la-loge.be

La Loge is een vereniging zonder winstoogmerk. La Loge wordt gesteund door de Vlaamse Overheid, de Franse gemeenschap (FWB), de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en First Sight, een gemeenschap van geëngageerde individuen en organisaties. La Loge krijgt verder steun van de gemeente Elsene, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, COCOF, en de Nationale Loterij. La Loge is lid van 50° NORD-3° EST en Brussels Museums.

La Loge

rue de l'Ermitage 86
1050 Bruxelles
+32(0)2 644 42 48
info@la-loge.be
www.la-loge.be

